

Betyg och utbildningsnivå hos personer med cerebral pares

Johan Jarl

Bakgrund: Livslånga och komplexa funktionsvariationer/nedsättningar såsom cerebral pares (CP) påverkar personen, familjen och hela samhället. Personer med funktionsnedsättningar har fortfarande inte samma tillgång till arbetslivet som personer utan funktionsnedsättningar, även i de fall funktionsnedsättningen inte borde hindra arbete. Det är idag okänt i vilken utsträckning den låga graden av delaktighet på arbetsmarknaden kan förklaras med lägre utbildning och/eller sämre studieresultat hos individer med CP.

Syftet: Detta projekt studerar samvariationen mellan CP och betyg i grundskola och gymnasium samt om detta skiljer sig åt mellan befolkningsgrupper (t.ex. baserat på funktionstillstånd, kön, födelseland och föräldrars utbildning), dvs. om vissa grupper riskerar mer negativa konsekvenser och därmed kan behöva ytterligare stöd vid utbildning

Metod: I ett populationsbaserat datamaterial studeras skolresultat i årskurs 9 och gymnasium för personer med CP födda mellan 1974 - 1999 och jämförs med en matchad kontrollgrupp. Information från Statistiska centralbyrån (t.ex. betyg och utbildning,), Socialstyrelsen (t.ex. intellektuell funktionsnedsättning) och kvalitetsregistret för CP (t.ex. sjukdoms- och funktionsspecifika faktorer) kopplas till studiepopulationen.

Resultat Ungefär hälften av barnen med CP bedöms i årskurs 9 enligt Grundskoleförordningens mål- och kunskapsrelaterade betygssystem (slutbetyg) mot 96% bland kontrollerna och 36% uppnår behörighetskraven för gymnasieskolan (jämfört med 88% bland kontrollerna). Bland de som har slutbetyg är meritvärdet lägre bland barn med CP (184 vs. 214). Det finns en tydlig gradient över grovmotorikfunktion i andel barn med CP som får slutbetyg, behörighet till gymnasium och uppnått meritvärde där lägre grovmotorisk funktion är associerat med sämre utfall. Denna negativa association kvarstår i regressionsanalyser där vi kontrollerar för intellektuell funktionsnedsättning, kön, utländsk bakgrund och moderns utbildningsnivå, men drivs framför alla av GMFCS-nivåerna 1 och 5.

Konklusion/betydelse: Det finns ett välkänt positivt samband mellan föräldrars utbildningsnivå och barns utbildningsutfall och noterbart är att vi ser detta samband även för barn med CP när det kommer till meritvärde, dock inte för sannolikheten att få slutbetyg.

Vetenskapliga publikationer

Studiens preliminära resultat presenterades i september 2019 som en poster vid en konferens i Los Angeles organiserad av AACPD (American Academy for Cerebral Palsy and Developmental Medicine) och IAACD (International Alliance of Academies of Childhood Disability). En vetenskaplig artikel sammanställs för närvarande och ska skickas in för publikation under första kvartalet av 2020. Utöver vetenskaplig publikation kommer resultaten från studien att presenteras på CPUPs hemsida (<http://cpup.se>) och CP-Norths hemsida (<http://rdi.arcada.fi/cpnorth/en>).